

PUISTOSUUNNITELMAN SELOSTUS

Kohteiden nimet:	SIBELIUKSENPUISTO	Piirustus nro:t:	VIO 6058/1
Selostuksen laati:	Tomas Palmgren Projektinjohtaja	pvm:	14.1.2020
Selostuksen hyväksyi:	Jussi Luomanen Kaupunkitila- ja maisemasuunnittelupäällikkö	pvm:	14.1.2020
	Kaupunkiympäristölautakunta	pvm:	

Kohde

Suunnittelualueena oleva Sibeliuksenpuisto on Kesäkadun, Merikannontien, Rajasaarentien, Välskärinkadun ja Sibeliuksenkadun rajaama puistoalue, jonka halki kulkee Mechelininkatu. Puisto on voimassa olevissa asemakaavoissa puistoaluetta (P ja VP). Suunnittelualueen kokonaispinta-ala on noin 9,8 hehtaaria.

Lähtökohdat ja tavoitteet

Sibeliuksenpuisto on vanhaa 1800-luvun lopun huvila-aluetta, miltä ajalta on säilynyt Pauligin huvila puutarhoineen puiston eteläosassa sekä Miramarin huvilan kivijalka puiston keskiosassa. Alue on muutettu puistoksi vaiheittain; itäpuolen sommitelma on peräisin 1930-luvulta ja länsipuoli valmistui 1950-luvulla. Vuonna 1967 puistossa paljastettiin Sibeliuksenmonumentti, joka on nykyisin yksi Helsingin suosituimmista nähtävyyksistä. Muita puistossa sijaitsevia julkisia teoksia ovat Ilmatar ja sotka -veistos, Mauno Koiviston 60-vuotisjuhlavisakko ja Heimoveteraanien muistomerkki. Leimallisia puistolle ovat eri puolilla kasvavat koivikot, osa-alueiden vaihteleva luonne ja runsaslajinen puusto. Kumpuilevilta nurmipinnoilta kohoaa paikoin paljaita kallioalueita ja pohjoisosassa sijaitsee kallioinen leikki-paikka. Sibeliuksenmonumentin kaakkoispuolella on koristelampi.

Puisto on määritelty arvoympäristöksi Helsingin rakennusviraston laatimassa yleisten alueiden inventoinnissa. Puiston vaalittavia ominaispiirteitä ovat kerroksellisuus ja vaihteleva tilarakenne sekä luonnonmukainen ilme osassa puistoa.

Nykytilanteessa puiston yleisilme on paikoin erittäin kulunut ja toiminnalliset osa-alueet kaipaavat päivitystä. Sibeliuksenpuiston peruskorjauksen tavoitteena on alueen ominaispiirteiden ja arvojen huomioiminen sekä joissain tapauksissa niiden ennallistaminen. Tehtävänä on tavoittaa puiston ominainen tyyli, kasvilajisto ja sommitelmat sekä luoda kokonaisuudesta nykypäivän tulkinta, joka pohjautuu olemassa oleviin arkistoaineistoihin ja puistoinventointiin. Puiston suunnittelussa

PUISTOSUUNNITELMAN SELOSTUS

pyritään vastaamaan turismin aiheuttamiin vaatimuksiin. Toteutuksessa pyritään korkeaan kaupunkikuvalliseen laatutasoon.

Suunnitelman sisältö

Sibelius-monumentin kulunutta ympäristöä uusitaan suuret kävijämäärät mutta myös historialliset näkökulmat huomioiden. Mechelininkadun ja Merikannontien turistibussien jättöalueille tehdään uudet sisääntuloaukiot luonnonkivestä. Sibelius-monumentin edusaukio (Musiikkiaukio) pidetään kivituhkapintaisena, mutta sitä laajennetaan mahdollistamaan pienimuotoisia musiikkitapahtumia. Musiikkiaukiolle voidaan tapahtuman ajaksi sijoittaa pieni siirrettävä esiintymislava tai -katos. Aukio varustetaan tapahtumasähköllä. Aukioita yhdistävänä tekijänä käytetään kaarevia paasikivi-istuimia, jotka paitsi ohjaavat kulkua sisääntuloilla, myös toimivat odotus- ja katselupaikkoina.

Monumentin ympäristön käytäväverkostoa selkeytetään. Käytävät rajataan kivi-reunuksin kestävämpään paremmin kovaa kulutusta. Luvattomien myyntikojujen rajoittamiseksi kriittisimpiä käytävien reunoja rajataan matalilla suoja-aidoilla. Liikkuvalle myynnille osoitetaan muutamia paikkoja sisääntuloaukioiden yhteyteen, mutta monumentin lähiympäristö on myyntirajoitealuetta.

Monumentin viereinen Miramarin huvilan kivijalka otetaan paremmin esiin vähentämällä istutuksia ja mahdollistamalla oleskelu nykyistä paremmin. Kivijalan muurit kunnostetaan. Monumentin länsipuolelta tehdään uusi käytäväyhteys puiston vieressä sijaitsevalle Villa Brävallalle.

Monumentin läheisyydessä sijaitseva lampi ja uoma kunnostetaan, minkä lisäksi alempana puistossa 1950-luvulla sijainnut lampi palautetaan ja vesiaiheelle tehdään vedenkiertojärjestelmä. Ylempään lampeen palautetaan suihkulähde. Lampien läheisyyteen sijoitetaan oleskelupaikkoja.

Pauligin huvilan ympäristöön palautetaan huvilapuutarhan vanhoja käytäviä. Historiallinen käytäväverkosto mahdollistaa jatkossakin huvilan monipuolisen käytön.

Huvilan läheisyydessä olevalle nykyiselle näköalapaikalle tehdään uudet käytäväyhteydet. Mechelininkadun kulmaukseen, entisen minigolf-radan paikalle, sijoitetaan uusi koira-aitaus pienille koirille. Koira-aitauksessa ja sen ympärillä pyritään säilyttämään nykyistä puustoa mahdollisuuksien mukaan ja aitaus rajataan katualueesta pensain.

Puiston pohjoisosassa sijaitseva leikkipaikka uusitaan nykyiselle paikalleen. Pyöreisiin leikkialueisiin on sijoiteltu monipuolisesti välineitä niin isommille kuin pienemmillekin lapsille mukaan lukien keinumaaailma, kiipeilyreitti, hiekkalaatikko sekä metallisia soittimia. Leikkipaikan välineiden valinnassa otetaan huomioon kaikki ikäryhmät. Kallion reuna-alueita loivennetaan ja putoamisalueita pehennetään käyttäen turvahaketta.

PUISTOSUUNNITELMAN SELOSTUS

Leikkipaikan taakse sijoitetaan pieni kuntoilupaikka. Kuntoilupaikan välineiden valinnassa kiinnitetään huomiota helppokäyttöisyyteen ja myös iäkkäämmälle väestölle sopiviin toimintoihin.

Sibeliuksenpuiston itäosassa suurimmat muutokset koskevat Ilmatar ja sotka -veistoksen ympäristöä. Vanhat kaarikäytävät palautetaan ja veistoksen edustalle muotoillaan oleskeluaukio.

Koko puiston kasvillisuus on inventoitu vuoden 2019 aikana. Inventoinnin, arboristin kuntoarvioiden sekä maastohavaintojen perusteella on osoitettu kaadettaviksi puiston huonokuntoisimmat puut sekä haitalliset vieraslajit. Joitakin yksilöitä joudutaan kaatamaan uusien rakenteiden tieltä, mutta merkittävimpien puiden lähelle ei ole osoitettu toimenpiteitä. Puuston poistolla pyritään myös parantamaan jäljelle jäävien puiden kasvuolosuhteita. Kylväänvesakon poistolla saadaan esiin puiston erityislaatuiset kallioalueet sekä avataan näkymiä niin merelle kuin puiston muihin osiin. Puiden runkoja sijoitellaan puistoon lahoppuutarhoiksi luonto-leikkeihin ja koira-aitaukseen.

Puiston kasvisuunnittelussa pyritään säilyttämään aikakauden ilmapiiri ja tunnelma käyttämällä puistolle tunnusomaista lajistoa ja lajiyhdistelmiä. Puistoon istutetaan monipuolisesti uusia puita, pensaita ja perennoja. Puistoon tehdään myös kausikasvi- ja sipulikukkaistutuksia.

Penkkejä lisätään merkittävästi ja nykyisten penkkien sijainnit tarkistetaan. Myös roska-astioiden määrä ja sijainnit tarkistetaan vastaamaan nykykäytön vaatimuksia.

Luontoarvot

Suunnittelualueelta on tehty viime vuosina yksittäisiä liito-oravahavaintoja ja vie-reisen Topeliuksenpuiston liito-oravan ydinalueen rajaus ulottuu osittain Sibeliuksenpuiston kaakkoiskulmaan. Pesäpuita Sibeliuksenpuistosta ei ole tunnistettu. Liito-oravien käyttämille puille ei ole osoitettu toimenpiteitä. Muita luontoarvoja puistosta tunnistettiin kasvillisuusinventoinnin yhteydessä; kolme kallioketoa määriteltiin arvoniityksi niissä esiintyvien harvinaisten lajien vuoksi.

Valaistus

Puiston tärkeimmät käytävät, leikkipaikka ja koira-aitaus valaistaan. Sibeliuksenmonumentin säilyvän kohdevalaistuksen lisäksi myös Ilmatar ja sotka -veistos valaistaan. Puiston maisemakohteista kallioseinämä Pauligin huvilan pohjoispuolella erikoisvalaistaan.

Tasaus ja kuivatus

Sibeliuksenpuiston tasaus noudattaa pääpiirteissään alueen nykyistä maanpintaa, mutta Sibeliuksenmonumentin ympäristöä tasataan siten, että kulku vilkkaimmalla alueella olisi helppoa ja esteetöntä. Leikkipaikan uudelleen järjestelyjen

PUISTOSUUNNITELMAN SELOSTUS

myötä leikkialuetta tasoitetaan ja kallion jyrkimmät kohdat loivennetaan turvahakkeella.

Puistoalueen kuivatukseen käytetään nykyisiä hulevesikaivoja ja -viemäreitä. Lammen vesitekniikka uusitaan tarvittavilta osin.

Esteettömyys

Suurin osa Sibeliuksenpuiston pääkäytävistä on esteettömyyden perustasoa. Kallioisen maaston vuoksi osa käytävistä jäävät perustasoa jyrkemmiksi. Toiminnallisille alueille johtavat reitit suunnitellaan mahdollisuuksien mukaan esteettömiksi.

Ylläpitoluokka

Sibeliuksenpuistoa hoidetaan nykyisin luokkien A1, A2 ja A3 mukaan. Hoitoluokkien rajoja tarkennetaan, mutta määrällisesti ylläpidettävien alueiden laajuudet py-syvät likimain nykyisellä tasolla. Uudet arvoniittykohteet muutetaan hoitoluokkaan B5 Arvoniitty.